

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Isagoge Sive Introductio Ad Vitæ Spiritualis
Perfectionem, Omnibus tam Regularibus, quàm Clericis
Sæcularibus, Confessariis, Concionatoribus, & Animarum
Pastoribus perquàm utilis, & specialiter ...**

Herlet, Johann Georg

Sulzbaci, Anno MDC.XCIII.

§. 18. De septimo medio ad operandum ex charitate Dei, quod est
memoriæ & phantasiæ evacuatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37853

*carnaliter & inaniter super carnalibus propin-
quis suis solent esse solliciti, ac si adhuc viverent
& ipsi cum eis?*

§. 18.

*De septimo medio ad operandum ex charita-
te Dei, quod est memoria &
phantasie evacuatio.*

231. **C**um Spiritus Sanctus vellet animam fi-
delem inducere, ut inspirationes divi-
nas auscultaret, contemplationi Dei summi Bo-
ni vocaret, & eidem per charitatem se uniret,
requirit ab eâ, ut memoriam suam expurget ab
omnibus imaginibus & speciebus, quæ hanc
Dei contemplationem & unionem possent in-
terturbare & impedire: ait enim *Psalm. 44. Au-
di filia, & vide, & inclina aurem tuam; & ob-
liviscere populum tuum, & domum Patris tui;*
nè scilicet recordatio & rememoratio rerum
in domo paternâ gestarum, aut cum sodali-
bus perpetratarum tibi in via spirituali obstacu-
lum aliquod obijciat. Quantas enim in appe-
titu sensitivo & voluntate turbas, inquietudi-
nes, perturbationes & tumultus, atque etiam
tentationes, & pericula peccandi suscitent
imagines seu species objectorum quondam in
sæculo haustæ, testatur S. Hieron. *Epist. 22. ad
Eustoch.* referens, quàm graves in Eremo tenta-
tiones passus sit ex imaginibus & phantasmatri-
bus, quæ olim juvenis ex conspectu & familiari-
tate foeminarum acceperat; ejus verba sunt: *Quo-*

G 2 4

ties

ties in eremo constitutus & illâ vastâ solitudine,
 qua exusta solis ardoribus horridum Monachus
 præstat habitaculum, putavi me Romanis inter-
 esse delitiis! sedebam solus, qui amaritudine re-
 pletus eram: horrebant sacco deformia membra,
 & squallida cutis sicut æthiopice carnis obduxe-
 rat. Quotidiè lachrymæ, quotidiè gemitus; &
 si quando repugnantem somnus gravis oppressis-
 set, nudâ humo vix coherencia collidebam mem-
 bra. Ille igitur ego, qui ob gehennæ metum tali
 me carcere condemnaveram scorpionum tantum
 socius & ferarum sæpè chorus intereram puella-
 rum. &c. Quare populus in deserto tumultua-
 tus & in Ægyptum reverti voluerit, ipse causam
 allegat Numer. II. videlicet: recordamur pi-
 scium, quos comedebamus in Ægypto gratis. In-
 mentem nobis veniunt cucumeres, & pepones
 porriq̃, & cepa, & allia &c. Tantum nocent
 species objectorum sæcularium per sensus ad
 phantasiâ & memoriâ transmissæ, & non
 iterum exclusæ. Quamvis enim ille abeat, se-
 orsumq̃ sit, qui huiusmodi formas impressit; ni-
 hilominus insignita animo conspecti objecti species,
 quod suum est, semper operatur, animamq̃ ima-
 ginibus ludit; ut inquit S. Basilii lib. de verâ
 virginit. Unde Albertus Magnus lib. de adha-
 rendo Deo cap. 4. r. & 6. docet, præcipuum ac
 quasi unicum proficiendi medium in hoc consi-
 stere, ut animum nostrum à terrenarum rerum
 phantasmatibus, formis & imaginibus absterga-
 mus. Felix, inquit, qui per asperionem conti-
 nuam phantasmatum & imaginum, ac per intro-

versio.

versionem & inibi per sursum ductionem mentis in Deum, tandem aliquando obliuiscitur phantasmatum quodammodo, ac per hoc consequenter operatur interius nudo ac simplici intellectu & affectu circa objectum simplicissimum Deum. Omnia igitur phantasmata, species, imagines ac formas rerum omnium citra Deum à mente rejicias; ut in solo nudo intellectu & affectu ac voluntate tuum pendeat exercitium circa Deum intra te. &c. S. Basilii in Regul. fus. interrogat. 6. postquam dixerat de necessitate Abnegationis, subjungit: Nihil est aliud sui ipsius abnegatio, nisi summæ rerum omnium vita superioris obliuio. Monetque, cavendum esse, nè earum rerum, quas viderimus vel audierimus, impressæ pestilentes capitalesq; in animis nostris formæ ac veluti notæ quædam insideant.

232. Ut verò memoriam & phantasiam ab hujusmodi imaginibus, formis ac speciebus sæcularium objectorum evacuemus, servire poterunt sequentia media: Primum est, ut res illas, quæ præteritorum memoriam in nobis renovare, & species sepultas resuscitare possunt, procul à sensibus nostris externis removeamus, hominum sæcularium consortia & congressum declinemus, omnemque evagandi occasionem abscindamus: hac enim ratione fiet, ut paulatim & cum tempore elabente ipsæ etiam elabantur & evanescant, aut potius obruantur & profundè sopiantur species relictæ; prout accidere videmus in iis, qui ex morte chari alicujus amici contristantur: talium enim dolori & tristitiæ ut

Gg s

me

medeamur, solemus ipsis auferre, & ab eorum oculis removere defuncti vestes, arma, libros, effigies & similia, quæ illius memoriam renovare, vel conservare poterant. Propter quod pessimè sibi consulunt, seque gravium tentationum, aut saltem distractionum, animi perturbationum & inquietationum periculo exponunt Tyrones & Novitii illi, qui imagines, vel alias res, & munuscula, quæ in valedictione & discessu ab amicis vel propinquis donata acceperunt, talibus in locis collocant & asservant, ubi necesse est, illa sæpius in oculos incurrere, & charorum species ac memoriam resuscitare. Hoc enim nihil est aliud, quàm vulnus & cicatricem jam obductam fricando identidem renovare, & mentis tranquillitatem iteratis cogitationum affectuumque tumultibus interturbare.

Secundum medium est, ut cogitationes de objectis sæcularibus occurrentes maturè & sine morâ rejiciamus; imò nè admittamus quidem, sed exurgere incipientes supprimamus. Etiam si in se malæ non videantur, sed indifferentes; vel etiam Boni speciem habeant: oportet enim, si mundas conservare volumus animas nostras, adhuc longè agentibus cogitationibus hujusmodi multa cum indignatione occurrere, & exsufflare à nobis, ut nullus eis detur locus; inquit S. Bernardus serm. de triplici genere cogitat. Quia si vel ad modicum tempus illis indulgeamus, statim una species excitabit aliam sibi affinem, & hæc rursus aliam & aliam circa locum, vel personam; vel dictum aut factum aliquod in sæculo provocabit;

cabit; ut ita corpore intra claustrum degentes, mente & animo per remotissima loca mundi, domos, sylvas, hortos, campos, montes & valles circumvagemur, atque inextricabilibus nos cogitationibus sæcularibus intricemus, non sine gravi jactura internæ quietis & partæ tranquillitatis, imò cum periculo revertendi ad vomitum.

Tertium medium est, ut potentias nostras re-
memorativas, memoriam scilicet & phantasmiam
seriò applicemus objectis aliis de se honestis, &
ad finem nostræ vocationis vel necessariis vel u-
tilibus recogitandis; atque ita speciebus rerum
talium obruamus & sepeliamus species objecto-
rum noxiorum aut vanorum in nobis relictas.
Sicut monet S. Basilii lib. de verâ virginit. di-
cens: Principio quidem summo perè cavendum est,
ne cuiquam infigat obtutus; vel certè si defixisse
contigerit, figuras animo altius infigi molientes, à
se contraria virtute rejiciat, ac penitus arceat.
Quod si fortè contingat, clam animæ corporeas
imprimi formas; eas perpetua rerum honestarum
memoriâ omni studio in se delere contendat; corpo-
reas quidem illas veluti cerâ inscriptas, animi ad
meliora ac divina conversione abolendo, sancta-
rumq; rerum imagines elaboratis meditationibus
ac speculationibus illarum vice inscribendo. Vi-
demus enim quotidie, quod juvenes illi, qui à
liberalibus studiis avocati, mechanicis artibus
addiscendis applicantur, tandem omninò obli-
viscantur latinæ linguæ, quam antea callebant;
& tantò magis scientiæ prioris species ac memo-
riam

riam deperdant aut sepeliant, quantò magis in præfenti arte mechanicâ proficiunt.

Quartum & efficacissimum remedium est, ut nunquàm simus otiosi; sed honestâ semper actione aliquâ corporali vel mentali nos occupemus, quæ nullum de præteritis sæcularibus rebus cogitandi tempus & occasionem nobis relinquat. Sicut discipulo suo Rustico Monacho suavit S. Hieronymus, jubens, ut nunc discat psalterium, nunc oret, nunc divinas Scripturas legat, nunc psallat; aliquando etiam opus manuale exerceat, humum fodiat, arbores plantet, libros describat, &c. nè mens otiosa perniciosis cogitationibus vacet, & ad sæcularia evagetur. Subdit verò: *tantis negotiis occupatus, nullis vacabis cogitationibus noxiis; & dum ab alio transis ad aliud, opusq; succedit operi, illud solum mente tenebis, quod agere compelleris.*

§. 19.

De octavo medio ad operandum ex charitate Dei, quod est arctior & strictior sensuum custodia.

233. **N**E verò per sensus externos velut per quasdam portas aut canales novæ deinceps species & imagines intrent in sensum internum, & ex eo in intellectum; quæ deinde in memoriâ relictæ novos cogitationum variarum tumultus, distractiones & perturbationes excitent, & tranquillum quietumque animi statum ad charitatis exercitium & unionem cum Deo neces-